

місце драм. почесного - год. 2. 8. 20.

Віл. о. пор. Корчуба

БАТЬКІВЩИНА

РІК ВІД.П.

Ріміні

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК

неділя 27.Х. 1946

Італія

ЧИСЛО 42/56/

27.Х.

ЛІСТОПАД

Вітку українського народу в Галичині, століттями відірвану від материного пnia, жорстоко нищила за найменший прояв національного життя. Широка хвиля насильного винародування йшла в парі з найжорстокішим переслідуванням "бутиарів", "гайдамаків" та "схизматиків". Закріпощений народ "хлопів", триманий польською шляхтою в безпросвітності й рабстві, мав бути вічним погноем для розросту панівної нації. Шляхетські українські роди не витримували натиску й один за другим зміняли віру та народну приналежність, переходили до пануючих і давали своїх прилів крові морально підгниваючій польській аристократії. Дуже небагато віток тих родів залишилось вірними народові, який їх видав. Однак сильний характером люди не могли в тодішніх галицьких умовах стати ча службу своему народові та йшли туди, де не все було пригнічене, де хевір дух спротиву і прагнення волі, що згодом розгорівся всенародним полум'ям і побудував Козацьку Державу /Петро Кондакевич Сагайдачний/.

Але й "хлопський" народ Галичині ніколи не втратив почуття своєї національної окремішності. Пригнічуваний, погорджуваний, топтаний, поворнений в раба, не забував про часливе минуле своїх предків, не забував про книжу державу та силу, що потрясала візантійською Імперією, громила степові орди та тримала в шаху сусідніх західніх королівств. І коли полки великого Богдана в пух розбивали війська Бутиньої шляхи і гнали їх на чотири вітри з України, маси українського люду в Галичині полонили під прапором козацького полковника Скидана, щоб скинути і тут ярмо незолі. Також пізніше "непокірні хлопи" не опускали голів, а нацисти гибтелів і мотилися за народом кривду /Довбуш/, ах доки сумління народу не зворнулось на заклик будителів /Шашкевич, Федькович, Франко/ й національна свідомість не проникла широких мас, що не тільки знали своє минуле, але почали творити підстави до країного, вільного будучого. Не зуміла цього загального пробудження здушити Й Австро-Угорська Імперія, яка, протегуючи поляків у Галичині, хотіла українців і надалі залишити в становищі "хлопів".

І коли в 1918.р. імперія Габсбургів починає трідти у своїх обізах та думає рятувати, що можна, понад головами українського народу, йдучи на зустріч польським домаганням, пей народ, виснажений війною, щоб перекотилася його землями, народ, якого сина порозкидані по всіх фронтах Європи в боротьбі за чужу справу, цей народ каже: "Ні! До сить служити чужим інтересам. Беремось будувати власне, самостійне життя!"

І вязвся. Вночі на 1.листопада замалів на ратумі колишнього города князя Льва жовто - блакитний прапор і на сторожі коло його стали сірі постаті синів тієї землі, "волків полк. Вітовського". Цим перед цілим світом було засвідчено, що український народ не зрікся свого права на самостійне життя на своїй землі і в сім'ї інших вільноподібних народів. Замалили в перших днях листопада ці праціри по цілій Західній Україні, вікові прагнення стали дійсністю, праці каменярів дала успіх.

Хоч по кільканадцятиденних боях прийшлося покинути Львів перед перевагою противника, змаг ішов далі. Народ свое хотіння проявив не тільки символічно, але й став низув у його обороні. І добре ставку. Імла на підлівівський фронт гуцульські курені, йшли бережанці, сокальці, йшли буковинці. Не халили своєї крові, бо вірили в свою правду, бо це був народний злив, народне повстання, а не політична спекуляція.

Було військо, що виконувало своє одноке завдання - вело боротьбу проти ворога, а не розгублювалось у політичних інтригах.

Зріл 1.листопада 1918.р. дав змогу об'єднати всі українські землі в одну Українську Державу, що була проголосена актом 22.січня 1919.року, в Києві.

У збройній боротьбі ми були переможені. Наша державність упала, та не впала Ідея. Галицькі вояки, що вели збройну боротьбу за самостійність, чи то у Львові, чи в Києві Коновалець, Мельник, Сутко, Головінський/ дали боротьбу із заперестали. Були тільки примушенні змінити її методи. І ця дальша боротьба, що із жертвенно підхопило нове покоління, яке зростало під рев гармат Визвольних Змагань, що своїми ділочками грудьми вдихало повітря волі, ця боротьба перетворила цілій народ у націю: Миція старших, що впали в змагання, чи знесилися боротьбою, заповнюють молодіші. Ідея, що в неї колись вірили й проповідували одиниці, стала здобутком нас усіх.

Сьогодні ми всі віримо в те, що лад і справедливість у світі запанують тільки тоді, коли поневолені народи, в першу чергу Україна, здобудуть повну незалежність. Лише такий лад може бути запіржкою тривалого миру.

Що такий порядок світу мусить прийти видовзі - чи переконані. Одна за одною валимися імперії - лістичні держави, що стояли на переході нашому стремлінню. В теперішньому укладі сил і жордонів/ не бачимо проявів, що свідчили є про його довготривалість, а навпаки, свідчать про переходовість. Бо на сила, поневолення, режим тирору, не вичеркнені з політичних програм усіх народів Європи.

Ми мусимо бути готові за ці свої переконання пожертвувати всім своїм добром. Стоймо на передоточні здійснення нашої Ідеї. Тому мусимо діяти, щоб цей момент не захав нас неприготованими, внутрішні розбігами, зневіреннями, чи засліпленнями у своїх особистих інтересах. Мусимо бути всі, як один, сідомі того, що тільки спільним зусиллям нас усіх можемо мати надії на успіх у нашому стремлінні. На це стремління, ти господарем на власній землі, нації і Боже, і лідське право.

Вітановуючи 29-ту річницю Листопадового Зриву, не можемо не порівняти нашого становища по першій і по другій світових війнах. По першій - наша національна спідомість була слабка, але під оглядом народної спосібності військової сили ми були сильніші. По другій світовій війні ми вже були, бодай на Західніх Землях, нацією, однак внутрішні роздори перешкоджують у суцільному прапорі ще й тепер, на еміграції. Зокрема нам, військовикам, стас соромно, коли порівнямо нас до військовиків Визвольних Змагань. Чи та в частинках під час війни, чи після неї, в тaborах полонених, вони були все зрівноважені, спосіні своїми завданнями, розумінням свого обов'язку, держжиттями, одностроєм, одним словом - були військом. На них дивився народ із надією, в якій вони не завели, поставлені собі завдання сповісти до останку й залишили нам приклад і заповіт. Народ, який залишився на рідних землях і продовжує в рядах УПА боротьбу за ідею 1.листопада й не перериває її й зараз, поміж закінченням війни, чекає від нас, коли не допомоги, то щонайменше повного зрозуміння в цій нерівній боротьбі. І бажання народу мусить здійснитися.

Листопад - світло в нашій боротьбі

№-10. СТУДІЙ В МРЯЦІ ТАЙНИ

Торкаючись теми студій, як бувший вояк-студент, маю на меті обговорити виключно справу цього українського студентства, яке, на заклик батьківщини, одягнуло вояцький однострій і сталося в обороні своєї рідної землі від червоної навали. Хто добре пригадує собі 1943.рік, бурхливий і повний нових подій, той напевно згадає часи творення 1. Української Дивізії "Галичина". І хоч сьогодні часи змінилися, слід пригадати тим, що про це забули, або, перебуваючи на чужині, вигадали про це не знають, як справи дійсно представляються. Тоді ми, члени вищих училищ заведень і взагалі українські молоді, були найкращими синами, - надією українського народу. Нас закликали стояти в обороні рідної країни. І тоді український студентський загал став на висоті свого завдання. Всі, як один, з мамами вчиняли, яким власна шкіра дорожкою була від добра батьківщини, - ставили в муніциповані ради Української Національної Армії. Ставили на заклики, не дивлячись на те, що буде опасно, не дивлячись на своє будуче. Ми вірними тоді своїм провідникам, які запевнили нас, що своє знання використаємо після війни.

Студії перестали для нас існувати. Чи то студент медичини, чи хімічної, філософії, чи права - всі покинули свої місця і ставили на заклики.

Від того дня минуло багато тижнів, місяців. Дійсність військового життя навчила нас глядіти на світ отвертими очима, ми пізнали, що нема чого нам сподіватися ласки чи помилування. Життя не знає сентиментів.

"Ми, замість вернутися на свої рідні землі, опинилися добровільно за дротом у нових "союзників". Ті самі, які тоді нас так вихвалили й закликали до чину, олімпівців на еміграції, обкідили нас каміннями, називаючи зрадниками, фашистами і іншими епітетами, переконані, що в цей спосіб вратять своє марне життя. Та ми не дивувалися й не дивуємося. Не дивувались і не обурились навіть тоді, коли почули з уст духовної особи, що в перебіді з Німеччиною загостила до нас, осуд, який видали про нас наїмні такі скитацьці в Німеччині, характеризуючи нас у 60% венериками. Є одна мудра українська народна присповідка: "Від бика не надійся молока."

Але до речі.

Минає півтора року, як ми сидимо за дротами. Для тих, що перебувають на волі, цей час не відається надто довгим. Та для нас, - тих, які не здобули ще свого знання в цілості, кожний тиждень перебування за листом - це рік.

Багатьох з нас, молодих гімназійних учнів, цей час використали в цілості. Спочатку таборові обставини дозволили на зорганізування нашого культурного життя. Були засновані школи, в тому числі матуруальні курси, збудовано театр, зорганізовано хори. Верхком цієї праці було заснування Студентської Громади. Покінчилися матуруальні курси, й гурт таборової інтелігенції ще збільшився.

І тоді виринуло нове питання студій. Річки ясною й нікому цього, здається, пояснювати не треба, що справа доповнення вищероблених зубом війни рядів інтелігенції лежить кожному народові на сердці, тим більше українцям, яких рядах чи не найбільше прорідилися.

Питання студій зацікавило весь таборовий студен-

тський загал. Розпочалися старання в напрямі умови залучення студій. Студентський таборовий світок заворушився. Всі надіялися на Студентську Громаду, на комітет. Але час - найліпший вчитель.

Було призначене означене число степенів, і кожний із студентів мав хоч маленьку іскруку надії, що власне він пойде на ці викріяні студії.

На частих сходинах Студентської Громади "Управа", з "головою" у проводі, закликала студентський загал, щоб не хвилювалася, і впевняла, що буде можливість виїзду. Час минув. Студенти почали відхиляти. Але хто? В першу чергу виїзд на студії, а тим самим на волю, запевнив собі "Віділ" Студентської Громади, з мановною "головою" на чолі. Треба зазначити, що менш впливові з проводу боталися далі сидіти в таборі.

Студенти, які виїхали, беручи пропоновано, що в 52-56% ті, які цього ж року здали матуру. Панове, де ж тут логіка? Хто може почекати, - цей, що до закінчення студій потребує чотири чи два симестри, чи цей, який студії щойно починає? Розум каже, що ці перші. Але видно, що компетентні в цій справі панове хочуть експериментувати. Які будуть висліди цього - самі переконтається!

Панам, які устійювали листи стипендістів / без порозуміння з реントю, з таборовим студентством/, можна "погратувати", а вже в першій мірі "голова" Студентської Громади. Чи заслуговує він узагалі на звання голови, а тим самим провідника? Чи так робить провідник корабля, яким в тім випадку являється ціле таборове студентство.

Чи знає цей пан, що капітан корабля покидає корабель все останній, а вже в чілкому випадку ником?

На свому шляху не міг він погодити двох речей: старшинського ступеня й головування Студентської Громади. Та вже ж міг поступити, як людина з характером. Будучи старшиною, відповідав сам за себе, будучи головою Студентської Громади - за цілій студентський загал. Ми твердо стоїмо на становищі, що покинуту свою стійку - це ніяке геройство, і в очах студентства "голова" здискваліфікований, як скрайний егоїст. Про інших панів годі й говорити.

Та дарма, сталося!

Треба би ще тільки запитати, пощо вибирати новий Віділ, нову Управу? Хто з ним числиться? Чи має він рішальний голос?

Перебуваючи в Римі, автор цих рядків мав змогу перевіритися, яка там думка про наше старше студентство. Людина, цілком стороння, якій припорулено вести студентські справи, заявила: "Студенти - це безнадійний елемент, розподілкований і т.п."

Чи політичні погляди даної людини свідчать про її вартість? Чи тільки той, який діє сліпо, під диктандом другого, є повноважтісний? Думаю, що навпаки, - той, хто має своє тверде "я" - це одиниця вартісна.

Люді, від яких ці справи залежать, можна б остерегти, що в майбутньому більше ваги прикладали до своїх рішень, щоб не повторилися факти, які още недавно мали місце. Коли ж вони й повторяться, - ніхто не буде заскочений, студенти - вояки приймуть їх як ще один доказ "для" за жертвеність для батьківщини, яка в морі вогню й крові не терпляче жде нових лав інтелігенції.

"ПЕРАНА ОАЗ"

Сіва - чарівна оаза в Західній пустині. Дорога туди веде крізь Амрію, геройське Ель Алемен, Сіді Даба й знану Марса Матрук. Дорога, пустій і безлюдні. Покинені трупи німецьких позивів, попалені скелі літаків, сокти гектарів обширних просторів, старані засіяні мінами, огороженні кільчастим дротом, ліс білых березових хрестів - це німі свідки, що тут мала місце велика й кривава битва. Ясна блакить неба і зелень, що зацвіла з-за горбків золотого піску Середземного моря, не зуміють розвійти остріху тінини, пустки і смерті.

Дорога несподівано сходить віділ, в темний яр, повний закрутів, сerpентін і прогалин, окружений дивними узгір'ями, наче підводні скелі, прірви й гігантні рафи, хвісті й червоні, коли земля місцями срібна від вапна й солі, часто мережана білыми мушлями, зелениться краском водоростів. Тут перед віками було колись море. Дорога звужується, отискається, опадаючи щораз нижче, нижче, між все більше понури скали, які своїм виглядом пригадують гномів, карликів, страхопудів, що сидять на гострих шпильях. Чорніві отвори потворних ям, дивольських печер, повітря стас трошки, наче в теплиці, стається, що це морське дно переміниться небавом в яр Дантеїського пекла. Ще один закрут, ще одна петлиця - і на високому узгір'ї виростває величавих розмірів замок. Сотки стрільниць чорних очодомів викутих у скалі вікон великої фортеці - велитенської камінної кулі.

Однак, чим більше, з кожною милю, суцільніше замічено розбивається на обібраний город - укріплення, з комплексом багатьох високих забудовань, оточених у підніжжя рядом блакитних озер, золотом пісничих піль. зеленою пальмовою кулі.

Старина Сіва, оаза, кинена в глибину майже 70-х стін нижче позему моря, в серці Лібійської пустині, це країна урожайна. Росте тут пшениця, ячмінь, овес, кукурудза, високі гордяться дактилеві пальми, тінь холоду кидаюти синіні дерева, золотом сиять цитрини, червоніють помаранчі, тяжко звисають китиці закривлених бананів, пахнуть кілука і цвітуть рожі.

Сіва, яку перед віками називали Оазою Юпітера Амона, а її старогрієтська назва - Секгет Ам /що значить Країна Пальм/, начислено зараз 4 500 мешканців. Тут міститься святиня бога Амона і тут перебувала славна вітчунка, якої поради привез засягнути Олександр Великий. Зо святині залишилися сьогодні тільки рештки руїв, серед яких з трудом можна поєднати, покриті гірограмами, камені.

У віддалі двох миль від Сіви, в селі Аггурмі, лежать розбиті обухом часу останки звалиці іншої святині. Тут можна ще побачити наївзаторті плоскорізби, які представляють володаря Оази, як той складає жертву Амонові.

Історія Сіви, повна казок і легенд, описані, що в 525 р. минулі ери, цебто 200 років перед прибутием Олександра Великого, Камбезій Перський, який здобув Бізнес, на чолі 50 000 армії, мasherував через пустиню з Лексору до Сіви, щоб знищити святиню Зевеса Амона, де вітчунка, прийовіла йому загляду. Літописець Геродот подає, що під час бурі, в дорозі до Сіви, пісок засипав вітчункою Камбезієм, так, що ніхто не вийшов живим з тієї віправи. Цей самий літописець пояснює походження чудесної вітчунки. Фенікійські купці викирали в Тебах молоду хрекиню й перевезли її до Сіви. Сівани, очаровані красою дівчини, її обізнатисті з літургією й дивном загадочном мовою, проголосили її божою вітчункою.

Сьогодні з гарних святинь, вітварів, портах, колиими залишилися ліни руїв. За містом, на пануючу узгір'ї, що його звуть Ебелль ель Мута, узгір'ї Смерті, тягнетяє цвітарище мешканців старинної Сіви. Могили викинуті глибоко в скалі. Сівани вірять, що на горі, в місячні нічі страшать духи, привиди, відьми, й чарівниці.

Нову частину міста, поминувши останніми часами побудованій мечет, лічницю, й ринок, тяжко відділити від старинної Сіви. Бузькі, покручені вулички єднать ті два світи. Вчора побудовані кати стоять серед руїв з - перед соком літ, понурих, високих будинків, - бо звичай наказує, щоб син побудував свою кату на даху батьківської садиби. Кати куті в скалах, або будовані з пісковика, або виляпі-

вані з намулу й глини. Тому не є дивним, що ті родові бу - дівлі, нераз вісім або десять - поверхові, коли високи, тріскаються і розсипаються на дрібні кусні. Проходи між хата- ми у тіні пальм, повні злобних східців з каменя або деревом, творять темні й вузенькі вулички, які тісно в'їхуть су- часну Сіву з прайдичним містом вітчунки бога Імона.

Чешкани, які не вважають себе арабами, а звуть себе сівіан, володіють берберською мовою. Одиночка має кількість освічених знає арабську мову. Сільські діти віта- ють мандівників арабським поздоровленням: "Байдо". Мужчини одягаються в довгі білі галабі / подобу монахів риси/, фези мають з часів Махомеда Алі, низькі, макі, темночорво- ні, з величкою, опадаючим на плечі, синім хвостом. Жінки скутані в сині абаї, що цільно заслонені лицями, майже ніколи не виходять з -поза мурованого обістя хат.

Малі діти, з передчасно поважним виглядом, як малолітні старці, - обвішані десятками амулетів / з різними предметами, як мушлі, зуби звірят і т.п./ Народи Африки і Сходу вірять, що ті речі приносять щастя, хоронять від лиха і т.п./ дівчата, в довгих спідницях, з чорними лямасами по боках, двигають на руках і ногах тяжкі бранкосети. Ніхто тут не просить данин. Населення горде, в одночасні шире, приєме й, гостинне. Запропонувши і приймаючи чим хата багата: чесні з м'ята, кавою, овочами, і рішуче відмовляється прийняти заплату.

Мимо, що ідя піддостатком, усі є бідні й поважні. Не чути співів, сміху чи музики. Тільки коли батько родини вибирається в далеку дорогу, діти й жінки супроводять його на кінець села з криком, при чому плачуть в долоні. Не вид- ко тут різноманітних тканин, оригінальніх народних виро- бів, прикрас чи зброй, начиння, ліплених чи мальованого. Одиноче, чого тут багато, - це круглі баньки кошів, які пле-

тент так густо, що почати у них воду. Люди тут живуть сі, Гонять горілку, яка, чимо, що родиться в Сіві, не є сиву - кою, а звичайним самогоном з дактилів. В тіні високих пальм, куди веде дорога дактилів лісом, близько, озеро Клеопа- три, яке повстало в розливу десяткох криничних джерел, що було на його дні. В тім озері мала б купатися чарівна королева Нілю. Недалеко від того місця мовчить подібне дзеркало озера Дівиці.

Назву свою бере з того, що, як каже звичай, молоді перед пошильною ніччю мусить тут прийняти останню діво-чу купиль. Від віків купається тут арабські лоби. Раз тіль- ки купалася в ньому одна французька туристка. Три рази пори- нула в воду, і була свято переконана, що після купелі вийде з води знову дівицею, як перед кількома роками. Та, на- таль, нічого з того не вийшло.

Дівчата купаються в озері Дівиці тільки раз в жит- ті. Плавають тут радо й оче. У Сіві завівся звичай, що дів- чина, покинувши 11 років, мусить іти заміж. Мужчина, який хоче женитися, йде до майбутнього тестя, платить йому за дочку 1, а найбільше 2 фунти, своїх вибраних приносить два блакитні одяги - і справа полагодженя. Наречена не має нічого дія говорити. Не має права вибирати, ани противитися. Батько взяв на неї громі, отже вона мусить іти за своїм по- купцем. Шлюб дас каду в мечеті.

Розвід контуза ще демевіше, бо залиди 14 пістрів. Знуджений муж виплачує ці гроши кадієві й заявляє, що має досить своєї жінки.

Також в Сіва. Дивна і гарна, сумна - хоч багата- перлина саз.

За чужинецькою пресою Ю.П.

В.З. ПРО ТЕАТРАЛЬНУ ОСВІТУ

/ До відкриття Таборової драматичної школи/

22.п.м. в таборі починає працю невеличка таборо- вого школа. 34 особи прийнято до її складу, а чимало ще вияв- ляло бажання студіювати в ній.

Переведені іспити відкрили кілька дуже обдарова- них одиниць. Це не означає, що поміж прійнятими були ще скріті таланти, що не змогли вловити себе чи то че-рез невідповідність їх характеру завдань - етюдів, що ста- вилися їм на іспиті, чи то взагалі через сильне хвильовання, що особливо дас себе в знаки при іспитах такого роду. Але, на загал, переведені іспити показали величезну зацікавле- ність з боку тих, що складали їх, у зв'язку з цим хотілося б дуже коротко поговорити на тему фахової театральної освіти.

Театральна освіта на наших західних землях - яви- ще надзвичайно нове і мало знане, а на Наддніпрянщині теж дуже молоде.

За початок такої в Україні слід вважати 1903 рік, коли наш славетний музикола Микола Лисенок заложив у Києві музично-драматичну школу. Драматичний відділ спінався в ру-ках відомої акторки, доньки нашого відомого драматурга Ми- хайла Старицького, Марії Старицької. Остання вславилась най- більше як талановитий педагог.

Школа проіснувала до 1918. року, коли наказом Українського Уряду її переорганізували на вищу школу, Український Музично - Драматичний Інститут ім. Лисенка. Тут пра- цювали, як педагоги, видатні наші режисери Лесь Курбас і Володимир Ігнатович та відомий театральний теоретик І. Рулін. Всі три користувалися величезним авторитетом серед студентів, не даремно по всіх трох і слід пропав.

Наприкінці 1934. р. Музично-Драматичний Інститут був переорганізований. Від нього відійшли музичний відділ, що окремо створив Консерваторію, а драматичний прибавив назву: Київський Театральний Інститут. На жаль, це була пора, коли скінчилася культурне відродження України, а вказівка з Москви давала мало відчленного для розгортання праці інституту в широчину, да і сама Українізація. Але, як фахова одиниця, він віріс у височину і навіть випустив декілька театрально-ми- тецьких колективів. Так, напр., увесь склад випускників 1940. р. створив Український Державний Театр в Луцьку на Волині.

Поруч з цим єдиним вищим театральним закладом в Україні, існували чотири драматичні школи: при театрі ім. Франка, при театрі ім. Шевченка / колишній "Березіль"/ в Хар-кові, при одеському Театрі Революції та дніпропетровському Драматичному Театрі. Термін навчання в цих середніх драма- тичних школах був встановлений три роки, а в Театральному Інституті - чотири роки.

В часах другої світової війни повстало ще дві театральні школи. Перша це була молода театральна студія

"Гроно", що вийшла з драматичного відділу Консерваторії у Києві, 1942. р., а друга - Львівська Театральна Студія, що почала діяти з кінця того ж року.

Серед численних музичних шкіл на наших західних землях це була перша спроба дати фахову театральну освіту. Й вона дала чудові плідні наслідки. Джерело її заслуг головно в незвичайній поставі діяльності з боку керівників І. Гірника й В. Блавацького. Одночасно школа кінесь акторові-аматору, а висувала питання культурного актора-професіонала, актора - фахівця...

Наші таборові умови не позволяють поставити школу на рівень її призначення, скажімо, перетворення на мо- лодий театральний колектив. Брак хіночого складу учнів є причиною цього. Але підготувати культурних акторів та робітників консу для аматорських гуртків школа ставить собі за мету.

В розрізі цього в основі праці школи ми кладемо найперше свідоме віддання театральній справі. А раз таке час місце, то неуважність і лініці мусить відйті геть і поступитися безумінні праці над собою. Учні мусить твердо усвідомити, що театральне мистецтво не є легкий хід для прожиття, та найтяжчий, що потребує найбільше впертої та поглибленої праці, більше ніж, скажімо, в інженерній школі. Там можна добре запам'ятати важливу математичну формулу й користуватися нею для вирішення багатьох потрібних вправ, але тут не тільки треба вивчити формулу, але й оду- хотворити її своїм творчим апаратом, не тільки вивчити тексти/формулу/, але й сказати його так, щоб це відповідало тому, як ми говоримо в житті. Одночасно, в ході розмови з партнером, уміти миттю розвізнати вправу, щоб вірно відповісти йому.

Театральне мистецтво є мистецтво колективне. Колекція акторів творить виставу. Кожен мусить вклади до неї свою частину праці й любов, щоб вистава вийшла красою. Мусить шанувати й таке саме ставлення до цього свого співворя, другого актора /партнера/. Чим більше він буде шанувати працю цього другого, тим кращі будуть досвідниці. Аktor новинки любить партнера, таї партнери знову другого партнера 1.д. Мусить бути угрупованістю, мусить бути єдністю, а не аритметична сума особистих амбіціонерів, яким байдуже становище їх партнера ми коні. Театральне мистецтво це згуртована єдність, а не особиста роздінаність!

З таким думкамі повинні учні приступити до навчання в Драматичній Школі. Таборові обставини мінімально допомагають тут учням... Справа виключно в них самих, і користь буде велика, якщо тільки уважно й серйозно вони поставляться до справи театрального мистецтва!

ЩО НОВОГО В СВІТІ

ОГЛЯД СВІТОВИХ ПОДІЙ

мирова конференція в Парижі за- кінчилася. Пустким стоять Ліксембурзька палац. З її нутра зникли мік-рофони, дорогоцінні крісла відійшли знову в переховання у підземелля. У великих кімнатах, де довгими тиж- нями чути було розмови на різних мовах, крізь широко відкриті вікна не почуєте нічого, крім сміху й го- мону розばвлених дітей у Ліксембурзькому парку. В Парижі запанував мир ... по мировій конференції.

Коли переглянемосяся, яких добилися у Парижі, то висновок буде ясний: сягнів, як такі, конференція не дала ніжких. Протягом довгих тиж-

нів радили там на це тільки, щоби пізнайти різниці поглядів між Сходом і Західом та запізнатися з погля- дами й думками малих держав. Париж показав наглядно, що Схід відійде - ний від Західу не тільки під по- лі- тичним, але й господарським оглядом. Прикладом цього може послужити спра- ва Тріесту й плавби на Дунаю.

Мимо запевнено представників Держав Великої Чіврки, що осаги кон- ференції є задовільні, не всі годять- ся з цією думкою. Перші противники того погляду це Югославія і Італія. Франція, яка нічого не скористала, мимо свого знищення, щоб показа- тися гідною чести, яка її припала, доложила всіх зусиль, щоб якнайкра- ще прийняти представників всіх ре- зидентованих держав.

По закінченні конференції, по прапорській промові представника Югославії, делегати всіх держав виходили до Ни - Йорку. Молотов по дорозі до Америки вступив до Львівського. В корот- кий промові червоний міністр виска- зав своє вдовolenня з висліду конфе- ренції, а також перенесення, що не скористав з пропонованого йому для подорожі до Америки літака, оправду- ючись, що мав зможі від'їхати на час. Може не був часу, а щось інше було причиною, що не хотів їхати лі- таком на таку далеку віддалю, але про це Молотов нічого не сказав. Він від'їхав до Америки кораблем "Квін Мері", який зперше по війні іде, як пасажирський пароплав.

В такий спосіб закінчилася перша

даже мирової конференції... як виглядає друга - покаже час.

Якраз так зоклілося, що рівно з заміненням мирової конференції у Нанжі скінчилася

остання дія трагедії другої світової в Іспанії, процес в Нюрнбергу.

Минулого тижня в Нюрнбергу відбувалися присуди на десятках засуджених на смерть націонал-соціалістичних провідників в Німеччині. Одинадцятий, Герман Герінг, покінчив життя самогубством, залишивши отрую ціанікалій. Перед смертю всі отримали право говорити, і всі, за винятком Розенберга, цього права скористалися. Всі вони в останній хвилині свого життя ні словом не згадали про націонал-соціалізм, а говорили виключно про добро Німеччини й німецького народу. Однаком, який признався до гітлеризму, був Штрайхер, що по виголошенню кількох хаотичних речей закликав: "Гайль Гітлер". Екзекуція відбулася в середу, між 2,00 і 2,15 вечора.

Очикування німецького народу від фашистських елементів продовжується, а що після відбувалося однаково у всіх окупаційних зонах, Альянтська Конгресова Рада видала новий

закон для відновлення фінансової.

Новий закон ділить націонал-соціалістів на 5 категорій: головних виновників, виновників, мало обтяжених, трихильтів і "необтяжених".

Для всіх винних, наведених груп у всіх зонах, Німеччини передбачені однакові карти. І так головних виновників можна буде каратаю смерті, осмертні тюреми, тюреми від 5 до 15 років, або інтернуванням до 10 років. але мало обтяжених придумані тзв. по-правчі карти.

Ті всі, приділені до наведеної групи, які родилися по 1. січня 1919. року, можуть бути карані також і карою, але чоловіче 2-ок років, з тим, що в час відбування карти їм не вільно буде займати провідних становищ, як бачимо, справа очищування від націонал-соціалістичних елементів є все ще актуальна. Демократії за всяку цінність хочуть знищити всікі зародки гітлеризму. І так, напр. Франція останньо викрила нову тайну партію "французьких гітлерівців", які допомагали при втечах німецьким полоненим і які, як припускають, мали на меті збурити теперішній лад у Франції. У звязку з цим арештовано ряд осіб, які незабаром будуть поставлені під суд.

В ціому світі арештують і кають. Подібні арештовання й присуди мали теж місце в

Еспанії, де на зміну арештують комуністів. Минулого тижня в Еспанії засудили одну вчительку на 20 років тюрем, а інших людей - на менші карти. Всіх їх обвинувачували в комуністичній злочинності. Генерал Франко рішуче поборює всіх, хто є проти нього. А проправників час немало. Пан Бекер, який без доволю еспанських владетелей перебував у Еспанії, щоб навязати взаємні з демократичним рухом спротиву, повернувся до Лондону і здав звіт зо своєї подорожні. На його думку, еспанський народ недоволений з теперішнього режиму, бо ізза цього він відчреємлюється від решти світу. Це й принаходить становище Франка в нелегке загальному, еспанський демократичний світ обвинувачує Англію в тому, що вона залишила Еспанію на поталу ісламі.

Демократичні держави бажають зупинити Франка, але без проливу крові. Та режім є режімом, а Франко диктатором, а, як знаємо, диктатори так зв'язко не уступають. Вони впевнено стоять на своєму становищі і юсунти вже з іх тільки силами, а спроба цього минула в Еспанію в обійми нової домашньої війни. Англія є свідома небезпеки, і тому не диво, що не хоче вміливатися у внутрішні еспанські праці. З другої сторони, треба зазначити, в тому випадку теперішня ситуація в Еспанії подекуди корисна для Англії, мимо того, що там прибільши диктатор. І саме тому. Сам Франко, якби не відважився напасті на власні потуги, він остоюється тільки нічорній мебезпеці й таку поборює сповнюючи Еспанію, він створить і

над Гібралтаром, що є ключем на Середземне море і з другої сторони - на Атлантический океан. Може й тому західні великороджави не так дуже спішаться з рішучим кроком у тій справі, де інші впливи є безпосередньо загрожені. Інакше представляється права

в Чехословаччині і в Польщі.

Співпраця між Чехословаччиною і Словаччиною все більше затискається. Вже на конференції в Парижі можна було побачити виразне становище нової чехословачської еспубліки. У своїй дивній "приязні" Чехословаччина засудила, що винна відчільність Америки, і отверто становила по стороні Росії, обвинувачуючи Америку в господарському імперіалізмі. Насідки такого голословного обвинувачення не дали на себе довго чекати. Американське міністерство закордонних справ рішило зірвати з урядом Чехословаччини наради в справі позички для її країни. Рівночасно Чехословаччина перестала отримувати всікі предмети, які походять з надвішки у складах американської армії, і які входили в суму недавньої позички у висоті 40 мільйонів доларів.

Бачимо, що Америка відкрила очі правди і відповідно до цього реагує. Положення, яке витворили у Польщі грядучі вибори, змусило В. Британію висказати свою думку в цій справі.

Представник англійського уряду на самому початку заявив, що тут не йде про внутрішню справу Польщі; ще на конференції в Італії вирішили переведити демократичні вибори, а тому ця справа є загальнюю, міжнародною. На такому становищі ставив і уряд Америки.

Час виборів у Польщі ще не назначений, але підготовка до них вже в ході. У звязку з тим у Польщі, в якій панує союзівська "демократія", діється дійсно союзівська порядка. Фактично існує одна партія, яка, при сильній підтримці народу/читай "міліції обицяльської"/, має запевнену більшість голосів, а тим самим і перевагу в виборах. Вправді, є й інші партії, але їх партійна діяльність дуже обмежена, коли не цілковіто заборонена. Зразком тут може послужити Польська Народна Партія/Польське Створництво Людові/, якій тимчасовий польський уряд робить великих переваги у виконуванні її партійної діяльності. Від тихнів виарештовують їх членів, демолють партійні домішки, а довершенням польської "демократії" було арештування провідника згаданої партії - Міколайчука. Так виглядає лад у "демократичній" Польщі нового крашого світу. Західні демократичні держави хочуть забобігти цьому, а чи вдається їм це - покажуть вибори.

ГОЛОСИ ПРЕСИ

Праця німецьких полонених

У Франції

Короткі лікарські оглядини, кілька питань про професію й полоненого прилучують до робочої команди. Приходять працевладці, найчастіше підприємці, директори копалень. Вони доказують конечність придлу і підписують контракт. Контракт каже, що в даній діланці праці не сміє бути безробітних французів, що працеда - ведь сам забезпечить охорону полонених, даст харч і квартиру, врешті, що заплатить до державного скарбу оплату./ В копальні охорону перерієас військо/. В копальніх полонені становлять п'яту частину робітників, є зрівні з французькими робітниками. Й одержують цей самий харч: 700 гр. хліба, 50 гр. ковбаси, 50 гр. маргарину денно і 1,1 кг. м'яса місячно. Варить німецька кухня. Одного разу в копальніх в Ленс полонені затримували, нарикаючи на харч. "Харчів замало?" - питав директор. "Побачте норми. як вам не подобається, чіпайте своїх кухарів." Від тоді немає скарг. По копальніх втечі з рідкі, бо з місяця праці забирає їх військо й відводить до тaborу. Спроби втечі бувають лише при заміненні по скінченні праці. Тоді всі гірники полонені вільні, є чорні від угілля й голі

іх розпізнають. Знову ж польські горожани, які під час окупації приписалися до III Райху, помагають деколи полоненим у втечі, за гроши, або за якийсь товар. Між охороною й дирекцією є конфлікти не все панує згода. Один старшина жалується: "Директори думають лише про вугілля. Вже кілька місяців чекаємо на кільчастий дріт, а його нема."

Робочі команди у хлібороба.

В дерев'яних ходаках працюють у поля, водять трактори, воли, працюють по стайнках і городах. Команди бувають по 40 людей. 6 господарі, що мають по одному, або двох положеніх. Такі йдуть часто при спільнім столі. Працедавець звірюється: "Іншо мій полонений широ працює, то чому не дати йому заскіпити, або шкільни вина?" Інший заявляє: "Конкуренція? Хіба нам не знають, що ми не маємо в достаток робочої сили? Як же ми обробили б жива сезоною полонених?"

Деколи доходить до непорозумінь, з причини волі, якою користуються полонені. Старшина охорони стверджує, що найбільше втеч буває з команд, а не з таборів. Такий полонений зачинає з того, що йде при одному столі зі своїм патроном. Потім цей же не сміє йому відмовити проходу в неділю; положені зустрічає своїх товаришів, скочить десь на лямпку вина чи пива, потім йдуть на баль. Все виглядає дуже невинно. Нарешті, на превеликі жаль і несподіванку для патрона, вони зникають.

Карні санкції? Однока можливість - не брати їх до праці. Шоправда, є одна стаття в карні уставі, яка карає за співпрацю й поміч при творчому. Але де зачинається ця співпраця? Іншо полоненого зловлять, його патрон платить кару, та зловлений цілковито тим не зворується. Патрон нарікає також: "Як же його вплинувати? Як він спить, я його замикаю на колодку. Але є ще вікна. Спочатку я забираю їм черевики на ніч, але тепер того нероблю. А в полі я таки його не впільную. Ніколи не видно стежі, рідко коли покажеться лягійський старшина на контролю. Я же він хочаю, щоб полонений не почувався вільно й не хотів віртатися до своїх?" Гандарм відповідає: "Полонені тікають, відтак дается легко зловити й заявляють, що вони з такого там американського табору, думаючи, що ми їх туди перенесли. Говорять, що в американських таборах є більша вигода. Часом полонені приходять прямо до нас, заявляючи, що патрон їх зніважає. Трапилось, що німецькі підстаршини, спираючись на постанову женевської конвенції, відмовилися від праці в ко-пальні. Іншим разом німці хотіли святкувати день 14. липня /французьке національне свято/. Французький старшина, що також був колись у полоні висловив: "Треба вам знати ментальність полоненого. Йому все одно. Наб'є когось в трубу" а потім сім'ється в кулак. Таке все і всіди діляється, і ми також того не змінимо. Існує тупа ворожість полонених до сторож. Як же може бути інакше?"

Між дрібних недотягнень і деяких непорозумінь між обома сторонами, не можна заперечити видайноти праці полонених і необхідності затруднювати таких у хліборобстві, копальніх, чи на будівництві.

Хвилі невдоволення піднялися в деяких округах власне проти завеликих привілеїв, призначеніх полоненим. Полоненіх треба вважати за переможених, треба до них по-людськи відноситися, але й нема зацікавлення їм якунебудь сatisfакцію.

Дирекція полонених складається у великій мірі із старшин, що також були колись полонені і, очевидно, мають великий досвід в тій справі, тому публічна опінія вимагає від них, щоб вони підтягнули ці недотягнення в службі, які ми още об'єктивно подали. /За франц. час. "Le Monde" ч. 505/

Проблема еміграції
=====
Невигідне становище, в яке поставив Італію фашізм та друга світова війна, видигнуло на порядок дня питання безробіття й еміграції. Можна сказати, що доки не знайдеться спосіб дати працю двом мільйонам безробітних/ говорить, що число їх перекоходить 3 мільйони/, на першій плани залишиться питання еміграції.

В минулому, а також в наших дніх, еміграція мала дві сторони: додатню й відміну. С люди, які - з різних причин - впевнені, що треба зробити все, щоб вислати заграницю можливо найбільшу кількість італійців, інші ж обстоють думку, що навпаки, треба поробити все можливе, щоб звести число емігрантів до мініма. За ким правда? За прихильниками, чи противниками еміграції? Питання незвичайної важкі, мабуть, одне з найважчих з - поміж усіх, що сьогодні вирішують перед італійцями.

Важкою корінним представити кілька міркувань на цю тему.

Перша думка: наш край не має тільки кількох років змоги дати працю всім безробітним.

Друга: коли держава буде робити безробітним перешкоди при виїзді за кордон в розміках за працев, зорітися тенденція до нелегального переходу кордону.

Третя: робітники можуть емігрувати тільки до таких держав, які вітають користі в добре розвиненій продукції.

Хто думає, що можна вислати мільйони італійців на працю до Півд. Америки, Півд. Африки чи Австралії, тільки тому, що ті країни мають величезні й незвичайні простори та безмежні багатства до розрібки, цей забуває, що сьогодні продукція нормують економічні закони, а не філантропія. Так напр. Бразилія - по продукції кокорудзи - являється другого державою світу, але не може вивозити її до одного суперника свого продукту, бо на світовому ринку зустрічається з грізною конкуренцією

ЗДПА. Аргентинські хлібороби та не думают збільшувати продукції цієї артикулу, бо вже й так зумисні вживати його для годівлі тварин. Це, що мільйони людей гинуть від голоду, і не має в економіці ніякого значення. Бразилійські фармери практикують не на те, щоб дати поміч голодущим індіанцям, китайцям, європейцям. Позбавлені зможи продукувати й вивозити кокорудзу, по цінах, які витримали з американською конкуренцією, вони скорочують продукцію. Звісно висновок, що еміграція мусить бути спрямована в держави, які продукують артикули, легко вивозувані на міжнародному ринку, та потребують робочої сили.

Четверта увага: з точки погляду економіки, еміграція робітників - це вивіз товару. Чим більший попит - тим більша піна; чим більший вивіз - тим менший попит. І коли хочемо, щоб наш робітник був добре платний на чужині, мусимо обмежити, контролювати, організувати виїзд.

П'ята увага: наш народ все з природи й традиції еміграційний, і коли б навіть безробіття не давало йому спонукні до виїзду, скота емігрувати, шукати "даст", якою визначається багато італійців, не заникла б.

Тому, що еміграція неминучна, стає ясно, що вона проходить найліпшим порядком. В тій цілі зупинимся на питанні організації й допомоги емігрантам. Міністерство закордонних справ та праці розпоряджає усіми даними, щоб заключити контракти, які гарантували б робітникам добре заробітку. Організувати виїзд.

З життя Українців

Що діється тепер на Бугом?

Подальше докладні вісти, передслані очевидцем з-над Буга, як виявлено там відносина діл 5. Серпня ц.р.

"За шість літ війни масово дуже злагою новин, так що вже на раз годі описати. Можна б оповідати цілими місяцями - речі надто цікаві, веселі й дуже сумні.

За цілій час свого побуту німці брутально знищили всіх, а особливо худів. Життя людини не варте було навіть муки. Головно гибли німці українців на Радянській Україні, і там гибнені утворили партізанські відділи та стали воротитися в гнівителями. На початку війни німці брали в полон навіть півмільйонові союзницькі армії.

Утікаючи, німці знищили все. Навіть людей забрали з собою, так, що на лівій березі Дніпра мало хто лишився. З Правобережної України німці вивозили все тільки своїх урядників. Українці в Галичині злилися з тим, що одного дня німці впадуть і всі фронти розлетяться. Тому хотіли бути готовими на той день і мати на поготові свою армію. Так повсталі українські "чвізії".

"Дотинець границя між Польщею та Україною йде вздовж рік Бугу Соломкій Сину, там дуже урожайна земля і густо заселені споконвічні українські села. Польський і союзний уряди погодилися, щоб тих усіх українців виселити до ССРС. Вже два роки урядують тут виселені комісії, зложені з представниками союзного уряду. Однак українці добровільно виїздити не хотіли. Зреші виїхали деякі українці з Коломиї, але галичани спротивлялися виїздити. І так навіть і ті, що в мінулому році виїхали добровільно, тепер бодай деякі з них нелегально вернулися назад. Помогла їм в цім УПА. Проти неї і проти людей польський уряд вислав військо, котре силово виганяло людей з села, завантажувало у вагони, а там вже гнали ділі людей енкаєдисти. А все таки повстанці нападали на військо, нищили мости і залізничні шляхи. Повстанці знищили майже всі українські забудування й вигнали спроваджених поляків. Так вигеріли цілі українські села.

У нас тепер хіба, є багато хліба до збирания, та нема людей. І деякі села, де лишилося всього дві-три родини. Тут приїхали тепер збирати хліб робітники з центральної Польщі, та з цими до охорони війська.

Українські повстанські відділи є так сильні, що ніхто не годен переносяти в їх віютах. Український народ завязтий. Коли ми читали про це, як то колись вивали козаки й гайдамаки, то

прямо не хотіли вірити. Тепер ми що побачилими своїми власними очима. Команданти тих відділів прибрали собі історичні імена, як Тарас Бульба, Залізник і вони. Хто стоїть ум на перешкоді, того безоглядно видає. Говорят і пишуть, що будуть вивчати навіть з цілим світом, доки не дістануть того, чого хочуть. Стася право дивним, звідки їхні тільки береться. Вони подібні до того казочного змія, якому на місце відрубаної голови відростає десять нових."

Україна не є незалежною державою. "Нью Йорк Таймс", найбільший і найпозакініший часопис Західних Держав, голос якого часто вважається голосом Вашингтону, в своєму виданні з 27. серпня приносить першу редакційну статтю на тему обвинувачень Мануїльського проти Греції. Розглянувши причини цієї виступу представника Союзів України, які вважає дальшим вивіном російського імперіалізму на Балкан та Дарданелі з одного боку, а типовим союзським тактичним маневром, щоб відтягнути увагу від інших подій з другого, газета аналізує становище самої України в Сієтському Союзі та її теперішню роль в міжнародній політиці. Редакційна стаття вважає, що чим ширше Мануїльський свої обвинувачення вивігнув і чим ширше буде він їх розглядати, тим краще, бо "обвинувачення зачіпають одну інтереси й основну проблему. "Нью Йорк Таймс" твердить: "Хоча Україна прийнято до ООД як члена з правом голосу, то сьогодні є більше сумніву, чим колись будь, чи ця держава є в стані виконання зобов'язань Чартеру ООД. Більше, що союзська конституція гарантує їй право входити в безпосередні зносини з закордонними державами та заключати з ними договори і обмінювати дипломатичних і консультирних представників, то ця сама конституція зберігає спеціально для найвищих органів Союзів Сієтського Союзу не тільки репрезентації Союзу в міжнародних зносинах та заключуванням і ратифікацією договорів, але також встановлювання генеральної процедури в обопільних засіданнях між союзськими республіками та закордонними державами. Коротко, Україна не є незалежною державою, а тільки суб'єктом до наказів Москви, як це тепер знову виказує перепроверджувана Москвою масова чистка українського уряду".

Дальші відті про чистку в Радянській Україні.

Від часу, як ми подали перше повідомлення про масову чистку в Україні, американська преса принесла більше інформації. З промовою Микити Хрущова, первого секретаря комуністичної партії України та члена всесоюзного політ-

нізація вийзду все ще не поданна. З прикордонних посольств приходить вістки, що продовжується незаконні переходи, "з великими хідами для самих емігрантів, що потім на новому місці прожиту будуть трактовані, матеріально й морально, як невільники".

Стверджують, що на запотребуваних кваліфікованих робітників, до європейських країн висилается не - співінститутів, або й таких, що ніколи не виконували фаху, для якого були підготовлені. Подільськ, що до Пів. Італії напливати чужинські елементи, які на контракти, що не будуть додержані, наїзають італійських робітників.

Такі й інші ненормальності продовжують існувати в державі. Шоб їх відсутність, треба повести широку пропаганду, усвідомлюючи роботу, щоб італійський робітник знає усі небезпеки, пов'язані з нелегальною еміграцією, бачив частки, які заставляють на його чужі агенти. Слід підготувати робітників до еміграції, як це вже робилося в минулому, висилати тільки до таких країн, в яких наші робітники працювали б на рівних правах з місцевими. Хто потребує наших рук, - хай за них належно заплатить. Наш край не сміє стати торгом невільників. Зробим усе, щоб ті робітники, які мусять виїхати, були добре виховані, забезпечені, під італійською управою, в дорозі й закордоном. Вони повинні в кожній хвилині відчувати, що батьківщина думав про них та піклується їхніми моральними й матеріальними інтересами.

За італ. час. "Еміграціоне" - ч. 1.

Бюро, на засіданні Центрального Комітету комуністичної партії в Києві, довідуємося, що причини чистки є "ідеологічні ухили" серед членів комуністичної партії.

Хрушов заявив, що а багатьох книжках, в історії, в газетах, промовах і т.д. в останньому часі побуває нічий ряд "ідеологічних ухили", та замінів намагання відродити Суркузино-націоналістичні ідеї; якими проявляються в історії Грушевського. Чистка охопила дуже численні письменників і поетів, яких обвинувачується в "ідеалізациі минулого".

Окрему увагу звернув Хрушов на чистку в Західній Україні. Він гостро критикував українських учителів за "брак партійної пільгості" та за насаджування "буржуазно-націоналістичних ідей". Окремі обвинувачення вид - вигено про Українських союзських газет та про Інституту Мови й Літератури Української Академії Наук, яка мала випустити історію України з "буржуазно-націоналістичним поглядом на історію українського народу та на його культуру".

Московська православна пропаганда не має успіху в Галичині.

Канадська католицька пресова агенція "Про Део" принесла вістку з Лондону, що тільки 27 із 800 українських - греко-католицьких священиків перейшли до православної церкви,

Що православна пропаганда не має успіху і населення не виреклося католицької віри, це признає один з московських агітаторів, московський архімандрит Ратмирів з Білорусі, на пресовій конференції у Львові. Той агітатор заявив, що "православні духовенство вважає всіх можливих способів, щоб "обединити" римо- і греко-католицькі з православною церквою і московським патріархом Алексієм."З тих заходів нема хісна, сказав Ратмирів, і католики дали ставляти "віроп'я опір", хоч їх позбавлено в дуже багатьох випадках духовенства, яке перенесено або вивезено на заслання.

Чистка українських письменників.

"Правда" подає, що між "вичищеними" за "ухилі" від партійної лінії українськими письменниками знаходиться такі автори: Л. Смілянський, А. Кун - дзюк, письменник В. Чередиціченко; критики: Л. П. Коваленко, І. Пілігуков, І. Лазаревський; Петро Панч, що виїхав до Києва з Канади, Й. Городський, Юрій

Мокріїв та інші.Усі вони або "вихваливали давнє минуле", або "викручувають життя совітського народу", або "пропагували самостійність повстання українського народу і його культури", або робили якісь інші літературні злочини.

/"Будучність Нації" - Вересень.
"Український Вісті" - вересень,
"Український Родітник" - вересень/
Заклик Українського Музею в Празі.

Український Музей у Празі просить усіх своїх членів і прихильників надсилати на його адресу різні музеї, архівні й бібліотечні матеріали, історичні й мистецькі пам'ятки, що можуть послужити для дослідження української історії й культури. Музей у

подякує приймає:

Періодику - газети й часописи, українські новини й чукоземні, з українськими звітами, билетами, комікішками, календарями, одноднівками й т. інш.
Книжки - цілі бібліотечні зібрання установ, організацій та окремих осіб, а також окремі видання, особливо авторські примірники.
Фотографії - як альбоми, так і окремі примірники світлин українських діячів, групи історичних моментів, краєвидів, речей і. д.
/Все по можливості з описом або зазначеннями/.

Документи - архівні зібрання установ, організацій та окремих власників, а також окремі документи:

діловодство, ілюстрації, статути, протоколи, відзини, сповістки, програми, устави тощо. Це'я'ти українського минулого й української праці взагалі. Рукописи мемуарів, творів політичних, наукових, белетристичних і і. Мистецькі праці українських майстрів і народного виробу в усіх галузях.

Кожний українець і українка, як в Європі, так і за океаном, може причинитися до поповнення музейних колекцій.

Хертові самі й заохочуйте до цього інших. Допомагайте розвиткові Українського Музею в Празі.

Адреса Музею? Українське Музеум Прага XII.
Ходска 22.

З Життя в Таборі

Враження з виставки "Преса й Книги".

Чи в таборі можна живіти? Мені здавалось, що ні. Але тепер, коли стою на березі Куреня Зв'язку, переконуюся, що так! І є вірте? Зовсім просто. Прямував я до Варстатової Сотні, а попав до куреня Зв'язку. По короткій інформації, яку одержав від зустрічного зв'язківця, довідується, що тільки маже пересунені приміщені Варстатової Сотні впровадило мене в блуд.

Почалося погано - думал собі та спішуся, щоб не спізнатися на відкриття виставки Преси та Книг, що має відбутися в читальні Т-ви "Просвіта", при Варстатової Сотні. Нарешті я же побіг побачити брами - входу, та здалека вже бачу, як група людей облягає вход до бараку - читальні, а за добре знана постата - оманданта табору якраз входить до нутра.

Ого! - думав - запізно! Пропустив я вступне слово, промови, традиційне розрізання стрічки і т.д. Однаке скоро стоя в чергу, щоб все таки одним з перших оглянути виставку. Вхідку. Приміщення подекуди нагадує провінційальну читальню "Просвіти" у нас, в Галичині. На протилежній стіні пішаста герд та портрети, інші стіни завішані плакатами та транспарантами. Крупні столи, застелені грантом та заставлені стосами друкованого слова. Підходжу до першого стола.

"Інцизив" - газетка Куреня Молоді. Побіч - органі Пласти, що виходять на еміграції. Скорі пробігав очі: "Пластун", "На старті", "Молоде життя", Записки пластуна", дельне - зініка з дефілідами пластунів. Серце мимоволі стукоче в грудах... Так я був колись та пластуном! Минулося, - а гаркі спомини розм в мізку!

Пригадковий, чи спеціально придуманий, легкий штовх на збіку дав мені до зрозуміння, що найвищий час посуватися дамі. Другий стіл цілій присвячений гумористично-му-часописам нашого табору - "Оса". До розложені в цікавий спосіб таємо прилаги карточки - карикатури. Пізнай деяких працівників пера та кисті. На стіні зібрана картина - тута, під якою напис "Козаки - Задротані пишуть лист до Бузьківцевів". Цікаво відчуває, як уста мої легко порушується усмічкою. Вине - плакат - карикатура - член редакційної колегії. Йду далі.

Після мноє третій стіл, на якому вигідно розмюючись "Життя в таборі" - моденник з усіма своїми виданнями. Мідечу знає мені твори Форися, Дончака, Елерсона, вірші Вібера, таборових письменників та поетів. Побіч - кілька чисел "Наконі Шляху" - літературно - наукового місячника. З останньою ярко красном - критич до мене клич: "Рідна Книжка - це рідна місія, але, де ми родилися". Хоч доокругли благато людей, панує тиха, що нагадує мені божествений спокій та настірі старих, великих бібліотек, в яких залишки перебував я колись ціліми дніми. Легко, щоб не порушити тиші, підному ноги, заковані тіхнами черевиками, і підходжу до четвертого з ряду стола.

"Батьківщина" - читаю заголовок тижневика нашого табору. Перші числа доказують, що ця газета носила колись назву "Український Козак". Поміж гарними звернені оформленими числом розложені видання. Бачу комедію О.Девлада "Обізначені", дай-святочні картки, грамоти, виказки на право ходи, особисті виказки та календарець на 1946.рік.

Слідуючий, тобто п'ятий стіл, призначений українській філіателії. Цілій застелений значками нашої Таборової Пощі. Посередині, на середніх розмірів картонів, розіміщені значки - засудок наших таборових філіателів. Між ними бачу значки УН Республіки, Закарпатської України, Дивізії "Галичина", значок допомоги депортованим і звігцям то ін.

Поволі зближаюся до шостого стола, призначеноого для української книги. Посередині пишеться альманах Української Стрілецької Громади в Канаді. Кругом твори знаних українських письменників, як: А. Королевої, О. Огоновського, С. Онацького, І. Огієнка, І. Франка, Л. М. Сенсена, Нечуя-Левицького. Скорі пробігам очима знані мені твори та си спішуся до слідуючого стола, на якому розложена українська преса, що виходить на еміграції. Бачу пресу нашої еміграції в Бельгії, Німеччині, Франції, Америці, Канаді та Аргентині! Окрему увагу звертає на себе преса, видавана за океаном за московські громі, нечаче промовляє до мене: стережись Мимоволі спрямовану свій зір на стіну, де запримічує плакат з надписом: "Студентська Бібліотека в цифрах". Бачу подану цифру кількості книг, зареєстрованих читачів, рух книжок та читачів.

Час не дозволяє довго задержуватися на одному місці, бо число нових цікавих облич все більше, тому скоро оглядам слідчий стіл, присвячений органам землерівства "Просвіта" при посадівських б'єзках, і задержуюся при останньому столі. Напис на ньому заповідає, що тут можна побачити визвольні українські видання. Пробігаю очима видання в чужих мовах і задержу погляд на подібних, українською мовою. Бачу "Вісник УГВР", "Звено" - журнал мистецтва, літератури й критики, орган Української Пресової Служби та інші видання на різкі теми.

Жестом руки запрошує мене діжурний до столика, де підсушує мені зміток та просить вписатися. Вписуюся, потім ще раз обводжу поглядом ціле приміщення та повільно виходжу. Цілість виставки примушує мене застосовитися над тим, які солодкі овочі має вислід невтомної праці.

По дорозі додому переслідує мене свіжо сприйнятий моїм мізком кліп: "Рідна Книжка - це частина Батьківщини - України".

R. Ш.

"Любимці темряви" - нова премієра Таборового Театру.

Наш молодий театр поповнив свій репертуар ще однією п'єсою /переклад з італійської/ твора відомого іта-лійського драматурга Маттії.

Премієра п'єси з італійського літта, що відбулася 19.ц.м., зацікавила глядачів новим скриптом.

Професор - ходознавець Томазіо, що в часі мак-дрівок по Сході втратив дружину й сина, не може заспокоїти свого горя. "Любимці темряви", які замордували його дружину і відрили сина, вінчаються його на жілному кроці. Це використовує його братнич, який під ім'ям Ільоака Батісто містіфікує професора, доводачи його переконання, що "Любимці темряви" його переслідують. Ця містіфікація - до - вести бездітного професора до смерті, сподіватися спадщини.

Містіфікація розкриває друг професора - інші. Драго є детектив Фортер. Батісто викидається з дому, а професор переконується, що його переслідували не духи, а чоловік, і він знову заходить душовну рівновагу.

Глядач до останньої хінки не може догадатися, хто містіфікує професора.

Гра акторів, як на таборовий рівень, цілком задоволила пересічного глядача, хоч і була в п'єсі недоспрацьованою місцем. Чудово спавував роль Драго-п.Маркевич, роль Батісто-п.Франдукен. Натомість п.Микуш, у ролі доктора Алемані, вражав жестикулюючи, що він властивою хінці між чоловікові, а п. Шквардико, в ролі професора Томазіо заслабо передав переживання людини психічно захопленої.

Про мистецьке оформлення кону /п.пол.Сосідко/ дзвін думок не може бути, воно вище критики.

В цілому, можна побажати нашому таатрові поповнення репертуару більш актуальної тематикою.

Глядач.

Ще одна школа.

Наш табор, що довів уже працездатність та охоту до науки нашого народу відкритим, а частково вже й успішним закінченням ряду шкіл та курсів, дійсно є ще одногуспіху 22.ц.м. відкрито Драматичну Школу, яка має вишколити нові кадри акторів національного театру.

Учні її викладачі школи по Богослуженні в греко-католицькій церкві вислухали змістової промови п.пол.Сосідка, який закликав служачів до відданої праці на ниві українського національного театру, щоб праця ця принесла користь Україні.

Пополудні почалось навчання. В програму школи входять такі дисципліни, як історія театру, танок, акторська техніка, обладнання кону т. і.

Від душі сажасмо успіху новій школі.

ОГОЛЮШЕННЯ!

Управа Літературно-Мистецького Клубу повідомляє членів і заинтересованих, що в понеділок, 28.10.46. в год. 19.00, в приміщенні Студентської Бібліотеки, п.Тим-ків відбудеться реферат під назвою: "Думки про таборову пресу". Дискусія побажана.

Управа ЛМК